

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
Հիմնադրամի հոգաբարձուների
խորհրդի 24-06-2024 թ. որոշմամբ
«Մ. Ա. Մ.» ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»
Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Ց ՈՒ Ն
հիմնադրամի 2023 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«Մ. Ա. Մ.» ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ԹԱՂԱՄԱՍ Արշակունյաց 17	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.1262699	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2022-09-06	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	02873775	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)98703753	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը		
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	lilitohanyan22@icloud.com	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
	Մարինե Ղազարյան	
	Մելինե Ղազարյան	
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
	Աիդա Գրիգորյան	
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	1	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը		
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ		
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	նվիրատվություն	15,500,000
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		
	նվիրատվություն	1,455,623
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը

10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերություններ		
10.1 Նվիրատուներ/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	17,026,077	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	0	

Նշումներ՝

"Մունք" ՍՊԸ - ին ծրագրեր իրականացնելու նպատակով փոխանցվել է 16,190,000 (տասնվեց միլիոն հարյուր ինստուն հազար) ՀՀ դրամ

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 23 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

«Մ.Ա.Մ.» ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԵՎ ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2023թ.

ԵՐԵՎԱՆ 2024

Բովանդակություն

	էջ
Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3-5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Համալսարնական ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	9

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԻ և
ՓՈՐՁԱԳԵՏ ՀԱՇՎԱՊԱՀՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ
ՀԳԳՀ # 1 20 0333

«ՊՐՈԳՐԵՍ-ԱՌԻԴԻՏ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 26/3

Անկախ Աուդիտորի Եզրակացություն

«Մ.Ա.Մ.» կրթական Հիմնադրամի
Հոգաբարձուների խորհրդին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Մ.Ա.Մ.» կրթական Հիմնադրամի (Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում՝ այդ հաշվետվությունները ներառում են 2023 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով արժանահավատ են և տալիս են ճշմարիտ ու իրական պատկերը 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին՝ համաձայն Փոքր և Միջին Կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային ստանդարտնի (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՄ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀՄԴ-ի Վարքագրիք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների պաուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք զերծ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու, ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձինք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ երաշխիքներ՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել այդ ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրանց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք՝

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացնում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարած հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը, և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորած շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

20 Մայիսի 2024թ.

Ռուզաննա Արզումանյան

Գլխավոր տնօրեն

Լուսյա Աբրահամյան

Խմբի ղեկավար-աուդիտոր

«Մ.Ա.Մ.» կրթական հիմնադրամ
2023թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Մ.Ա.Մ.» կրթական հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) հիմնադիրների կամավոր գույքային վճարների հիման վրա ստեղծված, անդամություն չունեցող, շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որը հետապնդում է բարեգործական, սոցիալական, կրթական, գիտական, մշակութային, դաստիարակչական, լուսավորչական և/կամ սույն կանոնադրությամբ (այսուհետ՝ Կանոնադրություն) սահմանված այլ հանրօգուտ նպատակներ:

Գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության Իրավաբանական անձանց Պետական Ռեգիստրի կողմից՝ 2022թ.-ի սեպտեմբերի 6-ին Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան (պետական գրանցման համարը՝ 222.160.1262699, ՀՎՀՀ՝ 02873775):

Հիմնադրամը ստեղծվել է հիմնադիրներ՝ Մարինե Մնացականի Ղազարյանի և Մելինե Մնացականի Ղազարյանի կողմից 2022 թվականի օգոստոսի 05-ին կայացրած որոշմամբ:

Հիմնադրամի հնարավոր և փաստացի շահառուներ են համարվում Հայկական սփյուռքի, Հայաստանի Հանրապետության, Արցախի Հանրապետության, Հայաստանի և Արցախի Հանրապետությունների համայնքների այն ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք, ինչպես նաև օտարերկրացիներ, որոնց օգտին, Հիմնադրամի Կանոնադրությանը համապատասխան, կարող են կատարվել կամ կատարվել են որոշակի վճարումներ, մատուցվել ծառայություններ կամ նրանց փոխանցվել Հիմնադրամի գույքի որոշ մասը:

Հիմնադրամի նպատակներից ելնելով՝ Հիմնադրամի շահառուներն են՝

- ✓ Հայկական սփյուռքի, Հայաստանի Հանրապետության, Արցախի Հանրապետության ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք,
- ✓ Հայկական մշակույթի, արվեստի, գիտության, կրթության ոլորտներում գործունեություն իրականացնող ֆիզիկական և իրավաբանական անձինք,
- ✓ Թանգարանները, իրավաբանական անձ հանդիսացող պատմամշակութային կոթողները, գրադարանները, մշակութային օջախները, կրթական և մշակութային կենտրոնները, դպրոցները, նախակրթարանները, ուսումնական կենտրոնները,
- ✓ Օտարերկրացիները, ովքեր հետաքրքրված են հայոց լեզվի, հայկական մշակույթի և հայոց պատմության ուսումնասիրությամբ և տարածմամբ:

Հիմնադրամի նպատակներն են՝

- ✓ Իրականացնել հայապահպանմանը միտված կրթական ծրագրեր Հայկական սփյուռքում, Հայաստանի Հանրապետությունում և Արցախի Հանրապետությունում,
- ✓ Օժանդակել Հայկական սփյուռքում, Հայաստանի Հանրապետությունում և Արցախի Հանրապետությունում հայապահպանմանը, այդ նպատակով իրականացնել տարբեր դասընթացներ, կազմակերպել միջոցառումներ, իրականացնել համապատասխան գրքերի տպագրություն, աուդիո և վիդեո նյութերի արտադրություն /թողարկում/, ստեղծել կրթական հավելվածներ, կրթական /ճանաչողական/ մշակութային կայքեր կամ առկա կայքերում իրականացնել հայկական մշակույթի տարածմանն ուղղված գործունեություն,
- ✓ Հայկական սփյուռքի, Հայաստանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության երեխաների համար նախատեսված կրթական ծրագրերի շրջանակներում փորձի փոխանակման նպատակով ընտանիքներում հյուրընկալվելու նպատակով կազմակերպել ճամբարներ և իրագործել տարբեր կրթական ծրագրեր,

- ✓ Հայկական սփյուռքում, Հայաստանի Հանրապետությունում և Արցախի Հանրապետությունում հիմնել կրթական և մշակութային կենտրոններ, դպրոցներ, նախակրթարաններ, ուսումնական կենտրոններ, արդիականացնել առկա կրթական և մշակութային կենտրոնները, դպրոցները, ուսումնական կենտրոնները, ապահովել դրանք համապատասխան ծրագրային ապահովմամբ, իրականացնել ուսուցիչների վերապատրաստման ծրագրեր,
- ✓ Աջակցել Հայկական սփյուռքում, Հայաստանի Հանրապետությունում և Արցախի Հանրապետությունում հայկական մշակութային և թանգարանային արժեքների տարածմանը և պահպանմանը, դրանց հետագա ուսումնասիրությանը, վերակառուցմանը և արդիականացմանը, այդ նպատակով՝ իրականացնել թանգարանների, պատմամշակութային կոթողների, գրադարանների կառուցման, առկա թանգարանների, պատմամշակութային կոթողների, գրադարանների վերակառուցման, վերականգնման, արդիականացման և պահպանման ծրագրեր,
- ✓ Իրականացնել տարբեր սոցիալ-մշակութային և գիտելիքահեն կրթական ծրագրեր՝ ուղղված Հայկական սփյուռքում, Հայաստանի Հանրապետությունում և Արցախի Հանրապետությունում հայապահպանմանը, հայկական մշակույթի, կրթության, գիտության ոլորտներում իրազեկմանը,
- ✓ Իրականացնել տարբեր հանրային միջոցառումներ և կրթական ծրագրեր՝ հայապահպանման ոլորտում հանրային իրազեկման բարձրացման նպատակով,

Հիմնադրամը կարող է ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնել միայն այն դեպքերում, երբ դա ծառայում է այն նպատակների իրականացմանը, որոնց համար նա ստեղծվել է և համապատասխանում է այդ նպատակներին: Հիմնադրամը ձեռնարկատիրական գործունեություն կարող է իրականացնել անձամբ կամ այդ նպատակով ստեղծել տնտեսական ընկերություններ կամ լինել դրանց մասնակից:

Հիմնադրամն իրավունք ունի անձամբ զբաղվելու միայն սույն Կանոնադրությամբ նախատեսված ձեռնարկատիրական գործունեության տեսակներով:

Հիմնադրամի գտնվելու վայրն է /իրավաբանական հասցե՝ 0023, ՀՀ, ք. Երևան, Արշակունյաց 17:

2023թ. աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 1 մարդ, (2022թ.՝ 1 մարդ):

2. Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են փոքր և միջին կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտի (ՓՄԿ ՖՀՄՍ-ի) համաձայն, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից:

2.2 Անցումը ամբողջական ՖՀՄՍ-ներից ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ին

Հիմնադրամը, հիմնվելով ՀՀ հաշվապահական հաշվառման մասին օրենքի 5-րդ հոդվածին 2021թ.-ի հունվարի 1-ից հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան: Համաձայն ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի անցումնային դրույթների ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի անցման ամսաթիվ է համարվում 2023թ.-ի հուլիսը:

ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ին անցման արդյունքում փոխվել են Հիմնադրամի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության «Ընդհանուր դրույթներ», «Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը», «Ներդրումային գույք», «Ֆինանսական գործիքներ» և «Շնորհներ» բաժինները: Սակայն նշված տարրերի փոփոխությունները չեն առաջացրել ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ին անցման ամսաթվի դրությամբ առկա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի տարրերի մնացորդներում որևէ փոփոխություն:

2.3 Դանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք սկզբնական ճանաչման պահին չափվում են իրական արժեքով:

2.4 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Հիմնադրամի գործառնական արժույթը, քանի որ այն լավագույն կերպով է արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Հիմնադրամի գործարքների տնտեսական էությունը:

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ ղեկավարության համոզմամբ այս արժույթով ներկայացված տեղեկատվությունն առավել օգտակար է Հիմնադրամ ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազար միավորի ճշտությամբ:

2.5 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Հիմնադրամի ղեկավարությունը կատարի կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրությունները և գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 13-ում:

2.6 ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ում փոփոխությունների ընդունում

31/12/2023թ.-ի դրությամբ ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ում թողարկված բայց դեռ ուժի մեջ չմտած փոփոխություններ և լրացումներ չկան:

2.7. Նախորդ տարիների սխալների ուղղում

Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ նախորդ ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվությունը, ներկայացվում են այնպես, իբր էական սխալներն ուղղվել են այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք կատարվել են: Հետևաբար, ներկայացված յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանին վերաբերող ուղղման գումարը ներառվում է այդ հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մեջ: Ներկայացված ժամանակաշրջաններից ամենավաղ ժամանակաշրջանի կուտակված արդյունքների սկզբնական մնացորդը կարգավորվում է ճշգրտումների այն գումարով, որը վերաբերում է այն ժամանակաշրջաններին, որոնք նախորդում են վերջին ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների համադրելի տեղեկատվության մեջ ներգրավված ժամանակաշրջաններին: Նախորդող ժամանակաշրջանների վերաբերյալ ներկայացված որևէ այլ տեղեկատվություն նույնպես վերաներկայացվում է:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1. Ընդհանուր դրույթներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Փոքր և Միջին Կազմակերպությունների ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտի (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ) համաձայն:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մոտեցումները կիրառվել են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

Ստանդարտի վիճակի մոտեցումները, որոնք հրապարակվել են, բայց դեռևս ուժի մեջ չեն մտել և վաղաժամ չեն ընդունվել Հիմնադրամի կողմից, ներկայացված են ծանոթագրություն 2.6-ում:

Էական հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մոտեցումները, որոնք կիրառվել են ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ներկայացված են ստորև:

3.2. Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի *ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում* 3-րդ բաժնի համաձայն: Հիմնադրամը որոշել է ներկայացնել համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին մեկ հաշվետվություն:

Կազմակերպությունը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը ներկայացնում է ակտիվներն ու պարտավորությունները ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասակարգմամբ: Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ծախսերը դասակարգվում են ըստ գործառնության: Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը ներկայացվում է ուղղակի մեթոդով, իսկ տոկոսների և շահաբաժինների գծով հոսքերը դասակարգվում են որպես ներդրմային գործունեությունից ներհոսքեր և ֆինանսավորման գործունեությունից արտահոսքեր:

3.3. Արտարժույթ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար ֆունկցիոնալ արժույթից տարբերվող այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից հրապարակված՝ արտարժույթային շուկաներում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքը: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 1 ԱՄՆ դոլարը կազմել է 404.79 ՀՀ դրամ, 1 Եվրոն կազմել է 447.90 ՀՀ դրամ, 1 ռուսական ռուբլին կազմել է 4.5 ՀՀ դրամ Իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված միջին փոխարժեքով: Այն ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ Հիմնադրամի դրամային հոդվածները հաշվետվության մեջ ներկայացվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնական գրանցման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցման փոխարժեքից, պետք է ճանաչվեն որպես եկամուտ կամ ծախս այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

3.4. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով: Չեղբ բերված հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, տրանսպորտային ծախսումները, ինչպես նաև ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սեփական ուժերով կառուցվող հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքը որոշվում է նույն սկզբունքներով, ինչ պաշարների ինքնարժեքը: Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, մինչև դրանց նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելը, հանդիսանում են անավարտ հիմնական միջոցներ և հաշվառվում են դրանց ինքնարժեքով:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրս գրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի ու ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցի առանձին հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները, որոնք հաշվառվում են որպես առանձին ակտիվ, կապիտալացվում են տեղադրվող բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ միասին:

Ճանաչման նշված սկզբունքի համաձայն՝ կազմակերպությունը գնահատում է իր հիմնական միջոցների գծով բոլոր ծախսումները դրանց կատարման պահին: Այս ծախսումները ներառում են հիմնական միջոցի միավորի կառուցման կամ ձեռքբերման սկզբնավորման ծախսումները և հետագայում կատարված ծախսումները՝ կապված դրա ավելացման, մի մասի փոխարինման կամ սպասարկման հետ:

Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում՝ որպես շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ ներառվում է այլ ակտիվի ինքնարժեքում՝ կիրառելով ուղիղ գծային մեթոդը, եթե մաշվածության հաշվարկման այլ մեթոդը չի ապահովում հիմնական միջոցի տնտեսական օգուտների նվազեցման ավելի արժանահավաստ պատկերը:

Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար:

3.5. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն իրավաբանորեն ամրագրված օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվում է իրավաբանորեն ամրագրված օգտակար ծառայության ընթացքում, և արժեզրկումից կորուստները: Այն ոչ նյութական ակտիվները, որոնց օգակար ծառայության ժամկետը իրավաբանորեն ամրագրված չէ ամորտիզացվում են 10 տարում: Բոլոր ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիան հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով:

3.6. Վարձակալություն

ա/ Գործառնական վարձակալություն - վարձակալությունը համարվում է գործառնական այն դեպքերում, երբ չի նախատեսվում սեփականության իրավունքից ծագող էական ռիսկերի և հատույցների փոխանցում վարձակալին: Գործառնական վարձակալության վարձավճարների ընդհանուր գումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում գծային մեթոդով: Այն դեպքերում, երբ վարձակալված ակտիվն օգտագործվում է արտադրական նպատակներով վարձավճարները ճանաչվում են արտադրանքի ինքնարժեքում:

բ/ Ֆինանսական վարձակալություն – վարձակալությունը համարվում է ֆինանսական այն դեպքերում, երբ սեփականության իրավունքից ծագող ըստ էության բոլոր էական ռիսկերը և հատույցները փոխանցվում են վարձակալին:

Այն դեպքերում երբ կազմակերպությունը հանդիսանում է ֆինանսական վարձակալության վարձակալ, վարձակալված գույքը ակտիվ է ճանաչվում վարձակալության սկզբի դրությամբ իրական արժեքով, կամ նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով եթե վերջինս ավելի փոքր է: Ակտիվի մաշվածությունը հաշվեզրկվում է հիմնական միջոցների մաշվածության համար նախատեսված մոտեցումներով: Նույն չափով ճանաչվում է նաև համապատասխան պարտավորությունը: Պարտավորության սկզբնական արժեքի և վճարման ենթակա համախառն գումարի տարբերությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է որպես տոկոսային ծախսում այնպիսի տոկոսադրույքով, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Այն դեպքերում երբ կազմակերպությունը հանդիսանում է ֆինանսական վարձակալության վարձատու, վարձակալված գույքը ապաճանաչվում է, և ճանաչվում է դեբիտորական պարտք վարձակալությունում գուտ ներդրումների չափով: Ֆինանսական վարձակալության հանձնած գույքի հաշվեկշռային արժեքի և վարձակալությունում գուտ ներդրման տարբերությունը ճանաչվում է որպես շահույթ կամ վնաս վարձակալության սկզբին:

Դեբիտորական պարտքի սկզբնական արժեքի և ստացման ենթակա համախառն գումարի տարբերությունը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ այնպիսի տոկոսադրույքով, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Վարձակալության ժամկետ է համարվում այն ժամանակահատվածը, որի համար կնքվել է վարձակալության պայմանագիրը և որի համար այն չի կարող չեղյալ համարվել, գումարած այն ժամանակահատվածը, որով վարձակալը կարող է երկարաձգել ակտիվի վարձակալումը լրացուցիչ վճարի դիմաց կամ առանց այդպիսի վճարի այն դեպքում, երբ վարձակալման ժամկետի սկզբում առկա է բավականաչափ հանդգնունք առ այն, որ վարձակալը մտադիր է օգտվել այդ իրավունքից:

3.7. Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է, հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը ներառում է պաշարների ձեռք բերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը որոշվում է՝ ԱՄՄԵ (FIFO) բանաձևով:

3.8. Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական գործիքների հաշվառումը իրականացվում է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի Հիմնական ֆինանսական գործիքներ 11-րդ և Այլ ֆինանսական գործիքներին վերաբերող հարցեր 12-րդ բաժինների պահանջներին համապատասխան: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Հիմնադրամը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները ապահանջվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ երբ փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվների հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատուցումները:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապահանջվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Հիմնական ֆինանսական գործիքներից առաջացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են գործարքի գնով՝ գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, որոնց գծով գործարքի հետ կապված ծախսումները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի ծախս: Այնուամենայնիվ, եթե ֆինանսական գործիքից բխող համաձայնությունն, ըստ էության, իրենից ներկայացնում է ֆինանսավորման գործարք՝ ապա ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է ապագա վճարումների ներկա արժեքով՝ զեղչված համանման պարտքային գործիքի շուկայական տոկոսադրույքով:

Ոչ հիմնական ֆինանսական գործիքներից առաջացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հետագա չափումը ներկայացված է ստորև:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների՝

- Պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական ակտիվներ,
- Փոխառություն ստանալու պարտավորվածություններ,
- Հիմնական ֆինանսական գործիք հանդիսացող բաժնային գործիքներ,
- Ոչ հիմնական ֆինանսական գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ վերագրվում են տարբեր կատեգորիաների՝ կախված գործիքի բնույթից և նպատակից: Ֆինանսական գործիքի կատեգորիան համապատասխանում է այն սկզբունքին, որով չափվում է տվյալ գործիքը և որը ցույց է տալիս, թե հետագայում ստացվող օգուտներն ու վնասները ինչպես պետք է արտացոլվեն ֆինանսական հաշվետվություններում:

Ընդհանուր առմամբ, բոլոր ֆինանսական ակտիվները ճանաչվում են՝ օգտագործելով վերջնահաշվարկի ամսաթվի հաշվառումը: Ֆինանսական ակտիվի արժեքը կամ գնահատումն իրականացվում է առնվազն յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական ակտիվների հետ կապված բոլոր ծախսերը և եկամուտները ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ համապատասխանաբար «ֆինանսական ծախս» և «ֆինանսական եկամուտ» հոդվածներում:

I. Պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական ակտիվներ

Պարտքային գործիքներից առաջացող ֆինանսական ակտիվները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են: Երբ պարտքային գործիքը ըստ էության ֆինանսավորման գործարք է (անտոկոս կամ ցածր տոկոսով փոխառություններ, երկարաժամկետ դեբիտորական պարտքեր և այլն), ապա ֆինանսական ակտիվը սկզբնապես չափվում է ապագա վճարումների ներկա արժեքով՝ գեղչված համանման պարտքային գործիքի շուկայական տոկոսադրույքով: Այլ դեպքերում սկզբնական արժեք է համարվում գործարքի գինը գումարած գործարքի գծով ծախսումներ: Սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ընթացիկ դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվելուց հետո հետագայում չափվում են անվանական արժեքով՝ հանած արժեզրկման պահուստը: Պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստը ստեղծվում է այն ժամանակ, երբ առկա է օբյեկտիվ ապացույց, որ Հիմնադրամը սկզբնապես սահմանված ժամկետներում չի կարող հավաքագրել վերադարձման ենթակա բոլոր գումարները: Դեբիտորի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, վճարման հետաձգումը և ժամանակին չվճարումը ցուցանիչ են այն բանի, որ պարտքն արժեզրկված է:

Արժեզրկման պահուստի մնացորդը ճշգրտվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ ծախսի կամ եկամտի ճանաչման միջոցով: Հաճախորդի հաշվի մնացորդից դուրս գրվող ցանկացած գումար նվազեցվում է առկա կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից: Բոլոր դեբիտորական պարտքերը, որոնց հավաքագրումը գնահատվում է անհավանական, դուրս են գրվում:

II Փոխառություն ստանալու պարտավորվածություններ

Փոխառություն ստանալու պարտավորվածությունների սկզբնական չափումը կատարվում է սկզբնական արժեքով (որը հաճախ 0 է): Հետագա չափումն իրականացվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

III Հիմնական ֆինանսական գործիք հանդիսացող բաժնային գործիքներ

Բաժնային գործիքներից ձևավորվող ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես հիմնական ֆինանսական գործիք, եթե համարվում են ոչ փոխարկելի արտոնյալ բաժնետոմսերում և առանց հետ վաճառքի իրավունքի սովորական կամ արտոնյալ բաժնետոմսերում ներդրումներ:

Սկզբնական չափումը կատարվում է գործարքի գնով գումարած գործարքի գծով ծախսումները: Եթե իրական արժեքը հնարավոր է գնահատել առանց անհարկի ծախսումների և ջանքերի, ապա հետագա չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճանաչելով իրական արժեքի տատանումները շահույթ կամ վնաս: Այլապես, հետագա չափումն իրականացվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

IV Ոչ հիմնական ֆինանսական գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ

Նախորդ խմբերում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվները համարվում են ոչ հիմնական ֆինանսական գործիքներից առաջացող ֆինանսական ակտիվներ: Այն կարող է ներառել ածանցյալ գործիքները, փոխարկվող պարտատոմսերը, և այլն:

Սկզբնական և հետագա չափումներն իրականացվում են իրական արժեքով՝ բացառությամբ այն բաժնային գործիքների, որոնց իրական արժեքը հանարվոր չէ որոշել առանց անհարկի ծախսումների և ջանքերի: Վերջիններս չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Իրական արժեքի տատանումները ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս:

V Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցներ, բանկային հաշիվների մնացորդներ, որոնք ներկայացված են ֆինանսական ակտիվներում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հիմնադրամի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են պարտքային գործիքներից և ոչ հիմնական ֆինանսական գործիքներից ձևավորված ֆինանսական պարտավորությունները:

I Պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական պարտավորություններ

Պարտքային գործիքներից առաջացող ֆինանսական պարտավորությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններն են: Երբ պարտքային գործիքը ըստ էության ֆինանսավորման գործարք է (անտոկոս կամ ցածր տոկոսով փոխառություններ, երկարաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր և այլն), ապա ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է ապագա վճարումների ներկա արժեքով՝ գեղչված համանման պարտքային գործիքի շուկայական տոկոսադրույքով: Այլ դեպքերում սկզբնական արժեք է համարվում գործարքի գինը հանած գործարքի գծով ծախսումներ: Սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային գործիքներից ձևավորված ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ընթացիկ կրեդիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվելուց հետո հետագայում չափվում են անվանական արժեքով:

II Ոչ հիմնական ֆինանսական գործիք հանդիսացող ֆինանսական պարտավորություններ

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները համարվում են ոչ հիմնական ֆինանսական գործիքներից առաջացող ֆինանսական պարտավորություններ: Այն կարող է ներառել ածանցյալ գործիքները, փոխարկվող պարտատոմսերը, տրամադրված ֆինանսական երաշխավորությունները, և այլն:

Սկզբնական և հետագա չափումներն իրականացվում են իրական արժեքով, իսկ իրական արժեքի տատանումները ճանաչվում են շահույթ կամ վնաս:

3.9. Արժեզրկում

Հիմնական միջոցների

Մաշվող ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույք գնից և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է դրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ՝ համապարփակ ֆինանսական

արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ այն ֆինանսական ակտիվների՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշի առկայության համար: Ֆինանսական ակտիվներն արժեզրկված են, եթե առկա է անկողմնակալ վկայություն, որ ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի իրադարձություններ ազդել են ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի վրա:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստը հաշվառվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությամբ: Բոլոր ֆինանսական ակտիվների համար արժեզրկումից կորուստն ուղղակիորեն նվազեցվում է ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքից, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնց հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է կասկածելի պարտքի պահուստի միջոցով:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկման կորուստը նվազում է և նվազումը օբյեկտիվորեն կարելի է վերագրել արժեքի իջեցումից հետո տեղի ունեցած դեպքերին, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկման կորուստը հակադարձվում է՝ ճանաչելով համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն չափով, որ հակադարձումը չհանգեցնի ֆինանսական ակտիվի այնպիսի հաշվեկշռային արժեքի, որը գերազանցի այն ամորտիզացված արժեքը, որը կլիներ, եթե այդ ֆինանսական ակտիվի արժեքի իջեցման հակադարձման ամսաթվի դրությամբ արժեզրկում ճանաչված չլիներ:

3.10. Շնորհներ

Շնորհները (ներառյալ ոչ պետական աղբյուրներից ստացված) չեն ճանաչվում մինչև գոյություն չունենա վստահելի երաշխիք, որ Հիմնադրամը համապատասխանում է դոնորի պահանջներին և շնորհը կստացվի:

Այն շնորհը, որի առաջնային պայմանն այն է, որ Հիմնադրամը պետք է գնի, կառուցի կամ այլ ձևով ձեռք բերի ոչ ընթացիկ ակտիվներ, ճանաչվում է որպես հետաձգված եկամուտ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և սխտեմատիկորեն արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ տվյալ ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Այլ շնորհները սխտեմատիկորեն ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածում, որի ընթացքում տեղի են ունենում այն ծախսերը, որոնց փոխհատուցմանն է ուղղված շնորհը: Շնորհները, որոնք պետք է ստացվեն արդեն տեղի ունեցած ծախսերի կամ կորուստների համար, նպատակ են հետապնդում ապահովել անմիջական ֆինանսական աջակցություն, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են այն ժամանակահատվածում, որում ստացվել են:

Շնորհը, որը Հիմնադրամի համար չի սահմանում որոշակի ապագա պայմանների կատարում, ճանաչվում է եկամուտ, երբ շնորհի գծով մուտքերը ստացման ենթակա են:

Դոնորներից դեբիտորական պարտքերը առաջանում են, երբ հիմնադրամը ծախսել է ավելին, քան այն ստանում է դոնորներից և կա վստահություն, որ դոնորներից կստացվի փոխհատուցում իրականացված ծախսերի դիմաց:

Նախկինում ճանաչված շնորհների գծով դեբիտորական պարտքերը հակադարձվում են, երբ իրականացված ծախսերի համար փոխհատուցումը ստացվում է դոնորներից:

Շնորհների չօգտագործված մնացորդը առաջանում է, երբ Հիմնադրամը ծախսում է ավելի քիչ, քան ստանում է դոնորներից և այն վերադարձվում է, եթե դոնորը չի թույլատրում դրա օգտագործումը այլ ծրագրերի համար:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում Հիմնադրամը շնորհների գծով մնացորդները ներկայացնում է որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ պարտավորություն՝ կախված ակնկալվող եկամուտ ճանաչվելու ժամանակահատվածից:

3.11. Շահութահարկ

Ընթացիկ հարկն իրենից ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի (վնասի) գծով վճարման (փոխհատուցման) ենթակա շահութահարկի գումարը: Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) պետք է չափվեն այն գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հիմնադրամի հետաձգված հարկերը (հետաձգված հարկային պարտավորությունները և հետաձգված հարկային ակտիվները) պայմանավորված են ժամանակավոր տարբերությունների (հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ) և չօգտագործված հարկային վնասը հաջորդ ժամանակաշրջաններ տեղափոխելու հետ: Ժամանակավոր տարբերությունների հետ կապված հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են օգտագործելով հաշվեկշռային պարտավորության մեթոդը՝ հիմնվելով ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակով օգտագործվող գումարների (հարկային բազայի) ժամանակավոր տարբերությունների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմնվելով հարկերի այն դրույքների վրա, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են իրացվել չօգտագործված հարկային վնասները և փոխհատուցումները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այն չափով, որքանով այլևս հավանական չէ, որ դրան առնչվող հարկային օգուտները կիրացվեն:

3.12. Անընդհատության սկզբունք.

Հիմնադրամը սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել է անընդհատության սկզբունքով:

4. Գրամական միջոցներ և համարժեքներ

Գրամական հոսքերի հաշվետվությունում ներկայացված գրամական միջոցները և դրա համարժեքները ներառում են հետևյալը.

Հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հաշիվներ բանկում	46	116
Կանխիկ դրամ	-	-
Ընդամենը	46	116

**Բանկային ավանդներ*

Հիմնադրամը 31/12/2023թ-ի դրությամբ ներդրված ավանդներ չունի:

5. Շնորհներ

հազար դրամ	2023	2022
Մնացորդը տարեսկզբին	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացումներ	15,500	-
Ճշգրտում /վերագնահատման կարգաբերում/ Եկամուտներին վերագրված գումարներ	-	-
Տարեվերջի մնացորդը	15,500	-

6. Գործառնական այլ եկամուտներ

հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գրամաշնորհներից եկամուտներ	1,455	325
Այլ եկամուտներ	13	-
Ընդամենը	1,468	325

7. Վարչական ծախսեր

հազար դրամ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	312	84
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախս	1,200	300
Բանկային ծախսեր	35	26
Այլ ծախսեր	4	19
Ընդամենը	1,551	429

8. Գործառնական այլ ծախսեր

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Արձակուրդայինի պահուստ	32	-
	-	-
	32	-

9. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի և այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք համարվում են ընդունելի տվյալ հանգամանքներում:

Հիմնադրամը կատարում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Հաշվապահական գնահատումները, սակայն, երբեմն չեն համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Դեբիտորական պարտքերի և կանխավճարների վերականգնում

Դեբիտորական պարտքերի մնացորդը ներառում է նաև պետական բյուջեի հանդեպ ունեցած դեբիտորական պարտքերը: Դեկավարության հանդամար պետական բյուջեի հանդեպ ունեցած դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին փոխհատուցվող են:

10. Պայմանական պարտավորություններ

10.1. Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Այնուամենայնիվ, շուկայական ավելի խիստ ցնցումների պայմաններում Հայաստանի տնտեսությունը, ինչպես նաև Հիմնադրամի կարող են ընկնել այդ ճգնաժամի ազդեցության տակ, ինչի հետևանքները կարող են լինել նշանակալի: Հիմնադրամի վրա հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել անվճարունակությունը, թուլացած հեղինակությունը, ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Հիմնադրամի իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքների վրա:

10.2. Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում:

10.3. Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ պահանջում է մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք օրենքով լիազորված են առաջադրել տուգանքներ և տույժեր:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր քան այլ երկրներում: Դեկլարությունը համոզված է, որ կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային պարտավորությունների գծով՝ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա:

10.4. Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Հիմնադրամը բավարարում է ՀՀ կառավարության պահանջները կապված շրջակա միջավայրի հետ և չունի պարտավորություններ կապված շրջակա միջավայրի հետ:

10.5. Գործարքներ կապակցված կողմերի միջև

Հիմնադրամի համար կապակցված կողմեր (անձանց խումբ) են հանդիսանում՝

- ✓ Մարինե Ղազարյան,
- ✓ Մելինե Ղազարյան,

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող Ընկերություններ չկան

Հիմնադրամը չի հանդիսանում պետության հետ փոխկապակցված կառույց:

10.6. Վերահսկողություն

Հիմնադրամը վերահսկվում է Հոգաբարձուների խորհրդի կողմից:

Հիմնադրամի կապակցված կողմերի հետ գործարքները և մնացորդները հետևյալն են.

- ✓ Կապակցված կողմ՝ «Մունք» ՍՊԸ

Գործառնական գործունեություն

Ձեռքբերում	Վաճառք	Դեբիտորական պարտքեր առ 01.01.2024 (կանխավճար)	Կրեդիտորական պարտքեր առ 01.01.2024
-	-	16,190	-

10.7. Իրավական հարցեր

2023 թվականի ընթացքում Հիմնադրամը իրավական վեճեր չի ունեցել:

10.8. Գործարքներ անձնակազմի հետ

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը՝

հազար դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ՝	312	84
Քաղաքացիաիրավական պայմանագրով	-	-